

ИЗЛОЖБА КОЈА СЕ НЕ ПРОПУШТА

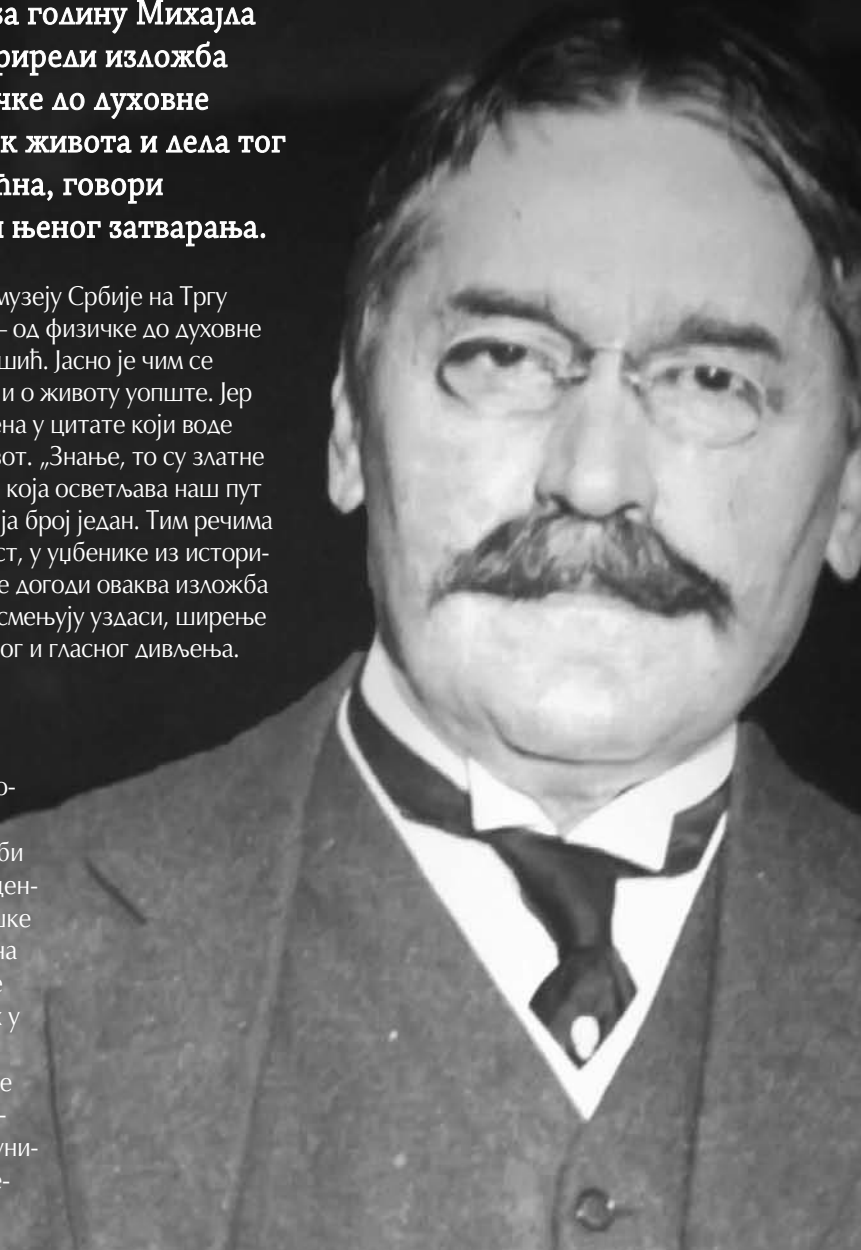
Ушетњи са Пупином

Претходну годину УНЕСКО је прогласио за годину Михајла Пупина. Више него довољан повод да се приреди изложба у његову част. Изложба „Пупин – од физичке до духовне реалности“ представља најобимнији пресек живота и дела тог научника. А о томе колико је поставка моћна, говори чињеница да се већ два пута помера датум њеног затварања.

Крајем септембра 2015. година у Историјском музеју Србије на Тргу Николе Пашића отворена је изложба „Пупин – од физичке до духовне реалности“, ауторке Александре Нинковић Ташић. Јасно је чим се назив чује да је реч о Пупиновом животу. Али и о животу уопште. Јер начела понашања тог великог научника, срочена у цитате који воде кроз изложбу, заправо су ванвременска упутства за живот. „Знање, то су златне лествице преко којих се иде у небеса; знање је светлост која осветљава наш пут и води нас у живот будућности пун вечне славе“ – лекција број један. Тим речима мајка је испратила Пупина у бели свет. Потом и у вечност, у уџбенике из историје и физике, оне што нам кроје поимање света. А онда се догоди оваква изложба – „ошамути“ нас новим сазнањима, онима због којих се смењују уздаси, ширење зеница, убрзани откуцаји срца... и остали симптоми јасног и гласног дивљења.

Да ли сте знали...

Познат нам је Пупинов допринос бежичној телефонији, а потом и рендгенологији. Али, да ли сте знали, рецимо, да је Пупин продао баш све што је имао како би отишао у Америку, да је у Њујорк стигао са свега пет центи у џепу и без знања енглеског језика, да је радио тешке физичке послове пре него што је постао стипендиста на Колумбија колеџу, да је акустичне таласе за откривање подморница засновао на треперењу ножева забодених у земљу за комуникацију између пастира који су ловили лопове, да је очистио њујоршко небо од каблова када је схватио да једна жица може да проводи више телефонских веза, да су његови калемови обезбедили телекомуникацију на раздаљинама великим као Атлантук, да је учествовао у дефинисању граница после Првог светског

УНАПРЕЂЕЊЕ РЕНДГЕНОВОГ АПАРАТА

Немачки физичар Конрад Рендген открио је Х-зраке 1895. године. Годину дана касније Пупин је усавршио Рендгенов апарат скративши десет пута време потребно да се направи снимак. На тај начин снимање је могло да се примени и на живим бићима. Један њујоршки хирург послао је тада Пупину пацијента чија је рука била погођена сачмом. Резултат је био изванредан, јер је добијена веома јасна слика сачме у руци. То је било први пут да је нова технологија коришћена у медицини.

РЕНДГЕН
 Рендген је открио Пупином
 апаратом. Рендген је открио
 1895. године. Рендген
 открио је да се може
 направити слика која је
 јаснија од слика која је
 направљена старом сликарском
 техником. Рендген је
 открио да се може направити
 слика која је јаснија од
 слика која је направљена
 старом сликарском техником.
 Рендген је открио да се
 може направити слика која
 је јаснија од слика која је
 направљена старом сликарском
 техником. Рендген је открио
 да се може направити слика
 која је јаснија од слика која
 је направљена старом сликарском
 техником. Рендген је открио
 да се може направити слика
 која је јаснија од слика која
 је направљена старом сликарском
 техником.

ROENTGEN
 Pupin significantly contributed
 to Roentgen's discovery
 in 1895. Roentgen
 discovered the existence of
 X-rays, which he named
 Roentgen rays. Pupin's
 discovery of the X-ray
 tube, which he named the
 Pupin tube, was the
 most important discovery
 which allowed great masses of
 physicians, in 1896, to make
 the first X-ray photograph in
 the USA. He managed to
 increase the rate of
 exposure and thus made
 the application of this
 technology in medicine
 possible. Based on his
 experimental results, he
 came to a conclusion that
 X-rays are produced by the
 impact of primary X-rays.

Имао је изванредно велику
 вредност за његово време.
 Он је користио своје
 знање да би се
 могло направити слика
 која је јаснија од
 слика која је
 направљена старом
 сликарском техником.
 Рендген је открио
 да се може направити
 слика која је јаснија
 од слика која је
 направљена старом
 сликарском техником.
 Рендген је открио
 да се може направити
 слика која је јаснија
 од слика која је
 направљена старом
 сликарском техником.

Even though great practical value of his
 invention could have been seen
 from the start, Roentgen did not
 use his health primarily to help
 himself. For the invention he made not only
 the money, considering it necessary
 and useful for helping people.

рата, те су Банат, и у њему Пупинов родни Идвор, остали део Србије, да је био један од оснивача агенције НАСА, да један мали кратер на Месецу носи његово име... И то је тек мрвица нових информација које ова изложба доноси. По ресто ваља отићи у Музеј, па обилазити детаљно, у пратњи водича или апликације „Пупин“ на паметном уређају.

Изложба врло живописно описује Пупиново детињство и образовни пут, активности у области науке, проналазаштва, професорског рада, оснивања и унапређивања највећих институција науке у Америци, његове национално-политичке доприносе пре, током и после Великог рата, многобројна доброчинства, меценски однос према уметности... Први пут је пред јавност изнет и Пупинов највећи

уметнички легат, позајмљен за ову изложбу из Народног музеја у Београду, који обухвата ремек-дела Паје Јовановића, Уроша Предића, Константина Данила, Влаха Буковца и осталих.

Овде Михајло Пупин, да ли се чујемо?

Модерна технологија размазила је своје потрошаче, па више ни изложбе не могу да буду статичне, морају да нас истовремено поуче и забаве. Поред тога што изложба запањи информацијама о Пупину, које су нам неоправдано промакле у образовању, памет додатно занемари пред технологијом која готово магијски Пупина извуче пред посетиоца и учини да проговори с њим. Зазвони тако телефон на музејском зиду, јавите се, а с друге стране жице Пупин прозбори: „Здраво, овде Михајло Пупин, да ли се чујемо?“ Када му одговорите, ваше речи испишују се на суседном зиду. Холограми, игре светла, звучне инсталације, анимације и Пупинов глас који одзвања холовима музеја, музеолошко искуство, које нам је приредио „Live View Studio“, сели се у незаборав. Тако постављена изложба на најбољи начин представља лик и дело тог великог научника, али и модерно лице и креативне потенцијале данашње Србије.

СТРУЧНА ВОЂЕЊА

Све и кад постоје путокази, легенде, објашњења укратко и нашироко, чак и кад уз помоћ напредне технологије изложба комуницира са посматрачем, реч водича је непроцењива за потпуни доживљај. Стручна вођења кроз поставку за индивидуалне посетиоце организују се средом од 17 часова, када кроз изложбу води музејски саветник Небојша Дамњановић, и суботом од 13 и 15 часова, када о изложби говори боље него било ко други ауторка Александра Нинковић Ташић.

Паметни уређај, телефон или таблет, основно је помагало за лутање кроз лавиринт први пут отворених музејских просторија, јер активацијом апликације „Пупин“ и одабиром сектора у ком се налазите, улазите у Пупинов живот – слушате савет који му мајка даје пред пут у Америку, пловите заједно на палуби брода Вестлајф ка Њујорку, разговарате са њим телефоном, на небеској љуљашци путујете кроз космос...

Изложбу је до сада погледало више од педесет хиљада посетилаца и више од триста школских група. А сви они који су нашли добар изговор да је не посете, могу то да учине до краја године. ■

Драгана БАРИЈАКТАРЕВИЋ

